

RÉSEN.

AZ ÉBREDŐ MAGYAROK vasárnap délelőtt Budapesten gyűlést tartottak, amelyen Szmeccsányi György elnök többek között ezeket mondotta: „Bejelentem, hogy az egész vonalon megszüntettük a defenzívát és átléptünk offenzívába. Egyéni akciókba nem szabad bocsátkoznunk, de aki velünk szembeszáll, azt le fogjuk hengerelni.”

(Itt a cenzura 25 sort törölt.)

Ruppert Rezső és Sándor Pál.

— A nemzetgyűlés ülése. —

Budapest, szept. 20. A nemzetgyűlés mai ülését negyed 11 óra után nyitotta meg Rakovszky István elnök. Az elnöki bejelentések után folytatták a numerus clausus vitáját.

Ruppert Rezső szólalt föl elsőnek. Prohászka és Milotay beszédeivel polemizálva a liberálisizmus elveit védi. A liberálisizmusnak az volt a baja, hogy a XIX. században nem tudott teljes diadalt aratni, mert formailag külön biztosította a szabadságjogokat, azonban a valóságban nem adták meg az anyagi lehetőséget a boldogulásra. Ezzel a törvényjavaslattal nem javítunk a szellemi proletariátus helyzetén, mert az egyetemekről kizárt érettségizettek csak szaporítják a szellemi proletárok számát. A törvény lehetővé teszi a látogatási kényszert, ez veszélyt jelent a hallgatók szegényebb részére. Attól fél, hogy kimarad az egyetemről egy zseni, aki megjárhatná a világot. Egy Pasteur, egy Semmelweis nagyobb szolgálatot tett a kereszténységnek, mint sokan mások. A javaslat nem alkalmas arra, hogy a civilizáció ügyét szolgálja, ezért nem fogadja el.

Ezután Gömbös Gyula válaszolt Ruppert felszólalásának őt érintő részére. Kijelenti, hogy nem csupán a fronton levő hadseregre vonatkozta számadatait.

Ezután a pénzügyi és mentelmi bizottságok előadói terjesztették be jelentéseiket.

A következő szónok Dánér Béla, aki polemizál Ugronnal és Rupperttel. A liberálisizmus vívmányait támadja, amelyekkel visszaéltek. A törvényjavaslatot Bernolák módosításával elfogadja.

Ezután az elnök szünetet rendelt el. Szünet után Sándor Pál szólalt föl a javaslat ellen. Tiltakozik az ellen, hogy a magyar zsidóságot évszázadokon át kiérdemelt jogaitól megfoszták.

Pogány József Moszkvában.

Bécs, szept. 20. Pogány József Stockholmon át Moszkvába érkezett.

„Elérkezett az ideje a megbocsátás politikájának.”

„Jó külpolitikát a mai viszonyok közt alig lehet csinálni.” — „Egy ország, amelyben felelőtlen tényezők nap-nap után kardjukat csörtetik, szövetségekre alig talál.” — Bethlen István programbeszéde.

Budapest, szept. 20. A hódmezővásárhelyi első választókerületben szeptember 26-ra tüzték ki a választást. A választókerület egyedüli jelöltje Bethlen István gróf, aki vasárnap délelőtt tartotta meg programbeszédjét Hódmezővásárhelyen az első kerületben. Bethlen gróf többek között a következőket mondta:

— Arra van szükségünk, hogy egy erőskezü kormány rendbe hozza állami szervezetünket a törvények végrehajtása révén, hogy rendbe hozzák pénzügyeinket és a termelés újból megindulhasson. Ezt azonban nem lehet oly parlamenttel megtenni, amely csak a papirost önti magából, hanem olyan, amely erős kézzel belenyúl a közállapotok helyreállításába és a tekintélyt és a fegyelmet újból szerephez juttatja. Legyen vége a parlamentben a személyi kérdéseknek, megelégette ezt már a nemzet.

Elérkezett az ideje annak, hogy a kormány az ipari munkássággal szemben a megbocsátás politikájának útjára lépjen és a rendkívüli eszközöket, amelyeket még nem nélkülözhetünk, csak a bűnös és hibás emberek ellen alkalmazzuk.

Jó külpolitikát a mai viszonyok között — meggyőződésem szerint — alig lehet csinálni, mert egy ország, amelyben felelőtlen tényezők nap-nap után kardjukat csörtetik, szövetségekre alig talál.

Gratz távozik.

Budapest, szept. 20. A 8 Órai Ujság írja: Gratz Gusztáv dr. bécsi magyar követ a közel jövőben távozni szándékozik állásából és az angol érdekek bekapcsolásával reorganizálandó Erdélyi Földgáz R.-T. elnöke lesz.

Tanácskozás a szerb zsupánokkal.

Vasárnap délelőtt tíz órakor tartották meg a magyar és szerb megbízottak tanácskozásukat a közlekedés szabályozásáról. Az értekezleten szerb részről Bozay Aladár dr., Torontálvármegye főjegyzője, Arsenoch Miklós dr., Nedelkovics Vladimir őrnagy és Botich Pál törökkanizsai zsupán vettek részt.

A tanácskozáson, amelyen Aigner Károly dr. főispán elnökölt, abban állapodtak meg egyelőre, hogy Makó és Baja közt a demarkációs vonalon túl husz kilométernyire mind azok közlekedhetnek, akiknek a megszállott területen földjük van és határátlépésre igazolvánnyal bírnak. Az ujszegedi tanulók, a köz és magántisztviselők, továbbá az ipari munkások, akiket foglalkozásuk Szegedre köt, átlépési igazolványt kapnak. A szerbek hozzájárultak még ahhoz, hogy az ujszegedi népiskolát kiűritik és átadják rendeltetésének.

A tanácskozás egyéb megállapításai csak kormányengedélyekkel léptethetők életbe.

Vasárnap este — a város bankettje után — a szerb zsupánok eltávoztak Szegedről.

Nem lehet addig jó külpolitikát csinálni, amíg puccsokról és személyeskedésekről van szó a parlamentben,

mert nincs meg a bizalom, hogy barátságot és szövetséget köthessünk. Saját érdekünk szerint kell irányítani külpolitikánkat. Most egy nemzetközi kaos előt állunk, minden nemzet oly szomszédal van körülveve, amely ellentétben áll vele és nem kivétel e tekintetben a kis-antánt sem, amelyet csakis a magyar néppel szemben való gyűlölet egyesít, de minden más kérdésben eltérnek. A nagy-antánt biztosította a békeszerződés végrehajtását, de ki kényszerítheti a velünk szemben vállalt kötelezettségeknek a teljesítését is szomszédaink részéről? Ezek vagy további engedményt akarnak kicsikarni, vagy pedig az általuk tett ígéreteket nem akarják teljesíteni.

Sajnos, a jelek arra mutatnak, hogy az utóbbiról van szó. Pécs ma sincs kiűritve és a kisebbségi jogokat a megszállott területeken lábbal tapossák. Határainkat, miután azok nem végelegesek, fölülvizsgálják. Ez még ma sincs beváltva. Amíg a külpolitikai orientáció világosabban nem áll előttünk és a belső konszolidáció előbbre nem halad, addig nem nyulhatunk a király-kérdés elintézéséhez sem.

A népbiztosok pöre.

Budapest, szept. 20. A népbiztosok bünporének mai főtárgyalásán folytatták Haubrich József kihallgatását, aki elmondja, hogy sem a március 22-iki munkástanács-ülésen, sem a március 22-iki kormányzótanács-ülésen, amelyen elhatározták a forradalmi törvényszékek fölállítását, nem vett részt.

Aczél főjegyző helyettes a lapokból fölolvassa Szamuely rendeleteit, amelyekből kitűnik, hogy Szamuely milyen borzasztóan garázdálkodott.

Haubrich: Az első időben mindenki bolond volt, a primadonna karonfogva sétált Szamuelyvel.

Aczél: De a primadonna nem volt népbiztos. Bizonyosan a terror hatása alatt vett részt a toborzáson.

Haubrich: Most tudom, hogy Szamuely kegyetlen, nérói hajlamu ember volt, de abban az időben nem ismertem. Az bizonyos, hogy Kun Béláék világforradalmat akartak szítani de én attól távol állottam.

Aczél: Nyilatkozzék most már arról, vajjon megbánta-e, hogy Kun Béláékkal szövetkezett.

Haubrich: Erről most nem nyilatkozom, mert azt, amit felelhetnék erre a kérdésre, a bíróság komolyan is vehetné, meg nem is.

A bíróság ezután Bokányi Dezsőt hallgatta ki, aki nem érzi magát bűnösnek az ellene emelt gyilkossági vádakkal szemben.

Afrancia elnökválasztás.

Páris, szept. 20. (A MTI. szikratávirata.) A köztársasági elnököt választó nemzetgyűlés szeptember 23-án lesz.

A pénzügyi bizottság ülése.

Hétfőn délután 4 órakor a pénzügyi bizottság a polgármester elnöklésével a városháza tanácstermében ülést tartott. Balogh Károly tanácsnok terjesztette elő a kölcsönajánlatokat, amely szerint a Szeged-Csongrádi Takarékpénztár, a Budapesti Jelzálog Bank és a Kézműves Bank a városnak tízmillió korona kölcsönt ajánl. A bizottság az ajánlatokat nem fogadja el, mert égető szüksége a pénzre nincs.

A Szegedi Központi Bank föl-szólítja a várost, hogy a Tisza folyó mentén levő 500 katasztrális hold területen levő kőbányát részvénytársasági alapon termelje ki. A bizottság az ajánlatot elvileg elfogadja.

A város 1918. évi zárszámadását terjesztették elő ezután. A város bevétele és vagyona 102.250.510.01 K kiadása és tartozása 41.347.114.35 K. Tehát a tiszta vagyon 1918 december 31-én 60.903.395.66 K.

Az 1919. évi zárszámadás: Bevétele és a város vagyona 117.400.154.59 K, kiadások és tartozások 54.538.436.01 K. Tehát a tiszta vagyon 1919 december 31-én 62.861.718.58 K. Az 1919. év kiadása tízenkétfélmillió korona kölcsönrel volt csak fedezhető.

A szegedi református egyház kéri a pénzügyi bizottságot, hogy 1920. évre négyezer koronáról huszezer koronára emelje föl a segélyt. A bizottság ily értelmű javaslatot tesz a közgyűlésnek.

A tanítóképző szintén kéri a segély fölemelését négyezer koronáról hatezer koronára. A bizottság ezt is megszavazta. A Nemzeti Közgazdasági Bank kéri a tanácsot, hogy részvényt jegyezzen a város. A bizottság a kérelmet elutasítja, miután a városnak erre nincs pénze.

A költségvetésről — mint látszik — még nem volt szó.

A tárgyalást csütörtökön délután négy órakor folytatják.

A cseh munkásmozgalom.

Prága, szept. 20. (Cseh sajtóiroda.) A kommunisták a történelem után sem vártak arra, hogy a szociáldemokrata párt vezetőségénél oly elkeseredett ellenállásra találjanak és most igyekeznek kiegyezni. A kommunisták tanácskoztak és elhatározták, hogy a végrehajtó bizottságnak fölajánlják a Pravo Lidu nyomdának és a szerkesztőségnek visszaadását, valamint a békéről való tárgyalásokat oly föltétel mellett, hogy ellenkongresszusukat elismerik és a végrehajtó bizottság jelenlegi tervezeténél egyes jobboldali vezérek nem fognak szerepelni. Ezeket a föltételeket azonban a hivatalos pártvezetőség határozottan visszautasítja.

Gyilkol a löpor.

Bécs, szept. 20. (MTI.) A Der Morgen-nek jelentik Milanoból: Mantova közelében fölrobbant egy löpőgyár, több ember meghalt, számosan megsebesültek. A robbanást merényletnek tulajdonítják. A milanoi gyorsvonatra ismeretlen tettesek rálöttek. Sok utas megsebesült, egy asszonyt a golyók megöltek.

HIREK.

— Az árvizsgáló bizottság szünete. Az árvizsgáló bizottság a múlt hétfőn nem tartott ülést. Ugy volt, hogy szombaton ül össze a bizottság. Szombaton sem ülésezett. Hétfőn? Ujabb szünetet tartott. — Talán az árak is szünetet tartanak az emelkedésben?

— Laehne Hugó Budapesten. Laehne Hugó Budapestre érkezett hosszabb külföldi tartózkodás után. Laehne most értesül a tevékenységéről tett vallomásokról és az ügy tisztázását fogja kérni a bíróságtól.

— A közigazgatási bizottság. Megírtuk, hogy a közigazgatási bizottság ülését hétfőre tűzték ki. Az ülés azonban elmaradt. „Pár nap múlva — mondotta a polgármester — összehívják.”

— Az Ujszegeden lakó közalkalmazottak ellátása. Számos közalkalmazott, akik Szegeden teljesítenek szolgálatot, nem kaptak utalványt a kedvezményes áru cikkekre, miután Ujszegeden laknak. A tanács hétfői ülésén elhatározta, hogy az Ujszegeden lakó közalkalmazottaknak is ki kell adni az utalványokat.

— Az aszfalt. A hétfői tanácsülésen a mérnöki hivatal jelentést tett az utcák aszfaltozásáról. A tanács megbízta a mérnöki hivatalt, hogy 12–13 hordó bitumenpótlót vásároljon és erre a célra ötvénezer koronát utalt ki. Ha az anyagok megérkeznek, megkezdik a Tisza Lajos-körutnak, a Kálvária-utcának és a Zrínyi-utcának kijavítását is.

— A főispáni installáció. Az egyesületek, köztintézetek, amelyek részt akarnak venni a főispáni installáción, a sorrend megállapítása végett a titkári hivatalban jelentkezhetnek. Az installáció szeptember 25-én lesz.

— Tűz. Ma délután fél 12 órakor az alsóvárosi szérűskertben tűz támadt. A tűzoltóság gyorsan kivonult és a tüzet eloltotta. A kár jelentéktelen.

— Az Ébredő Magyarok kölesöne. Az Ébredő Magyarok Egyesülete kölesönt kért a várostól közszükségleti cikkek beszerzésére. A tanács a kérelmet elutasította.

— Tiltott műtét. Hétfőn vonta felelősségre a kir. törvényszék Antonyik Mária bábát, aki a vád szerint július hó végén Csernus Katalin csanádapácai leányon tiltott műtétet hajtott végre. A leány meghalt. A tanak a tárgyaláson nem jelentek meg, ezért a tárgyalást elnapolták.

x Ügyvédi iroda újból megnyitása. Dr. Sebők Vilmos ügyvéd, — orosz hadifogságból hazatérve, — irodáját Valéria-tér 10. sz. (átjárós, volt Bokor-palota) ismét megnyitotta.

BELVÁROSI-MOZI

PÉNZTÁRI TELEFON 5-82.

Kedden, szerdán és csütörtökön!
szeptember 21. 22. és 23-én.

ARANYPILLE

I. RÉSZ.

a Pathé gyárnak minden eddig felülmúló tüneményes filmregénye 4 részben 25 felvonásban. Főszerepben: PEARL WHITE.

Az események káprázatos változatai az izgalmas bravurok és cselekmények a filmet az idei évad legnagyobb szenzációjává avatja.

Előadások hétköznap 5, 7 és 9 órakor,
vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Minden előadáson KATONAZENE.

— A tápél komp. A tápéi kis kompon a forgalmat nemlehet lebonyolítani. Ejjel egyáltalán nem közlekedhetnek rajta. Két hét alatt elkészül a nagy komp és talán végre lekerül a napirendről a kompügy.

A külügyi bizottság.

Budapest, szept. 20. A MTI. jelenti: A nemzetgyűlés külügyi bizottsága csütörtökön, szeptember 23-án délután 4 órakor a nemzetgyűlés olvasótermében ülést tart.

Lloyd George és Kamenev.

Berlin, szept. 20. (MTI.) A Daily Mail írja: Az angol parlamentben Lloyd George legközelebb részletes fölvilágosítást ad a Kamenevvel való konfliktusról.

A rigai béketárgyalás.

Riga, szept. 20. (MTI.) A lengyel és orosz béke delegációk elnökei megnyitó értekezletet tartottak. A békekonzferencia kedden tartja első ülését.

A jugoszláv-olasz tárgyalások.

Zágráb, szept. 20. (MTI.) Belgrádból jelentik: Valószínű, hogy a közvetlen tárgyalásokat szeptember 22–30. között kezdik meg Olaszországgal Párisban vagy Londonban.

Drágul a nyersbőr.

Budapest, szept. 20. A 8 Órai Ujság írja: A nyersbőr piacon az utóbbi időben nagyarányú áremelkedés állott be és a nyersbőr ára 48 koronáról felszökött 100 koronára. A mostani magas kurzusokon a komoly cégek már nem vásárolnak.

Linder Béla prágai tárgyalásai.

Budapest, szept. 20. A Nap-nak jelentik Bécsből: Linder Béla, aki tudvalevően Pécssett akarja előkészíteni a talajt egy új Károlyi-kormány számára, Prágába utazott, ahol állítólag tárgyalásokat folytat.

KORZÓ-MOZI

Telefon: Igazgatóság Pénztár 4-55. II-85.

Kedden és szerdán
szeptember 21. és 22-én

..

Két nagy sláger!

Magyar Corvin film!

A sárga árnyék

Amerikai kalandordráma 5 felv.

Szereplők:

Almássy Sári, Lukács Pál Fenyvessy Emil, Z. Molnár László.

Az idény első Henny Porten
vigjátéka

Előbb a Hannát,
aztán a Pannát!

vigjáték 4 felvonásban.

Főszerepben: Henny Porten.

Tekintettel a rendkívüli gazdag
műsorra, az előadások kezdete
fél 5, 7. és fél 10 órakor.

A magyar munkásság helyzete.

Genf, szept. 20. (MTI.) Wiliam Martill, a nemzetközi sajtóiroda főnöke Budapestre Genfbe érkezett. A bizottság bőséges adatokat szerzett be a munkások helyzetéről, valamint általában a szociális állapotokról Magyarországon, úgy hogy a jövőben a munkaügyi hivatal figyelemmel kísérheti a magyarországi intézmények fejlődését. A bizottság behatóan megvizsgálta azokat a feltételeket, melyek mellett a szervezkedési szabadság biztosítva van a magyar szakszervezetek számára. A bizottság jelentése, melyet az igazgatóságnak terjeszt elő, első sorban ezzel a kérdéssel foglalkozik.

KULTURA.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Kedden, Palágyi Lajos föléptével: A biboros, színmű.

Szerdán: Felhő Klári, népszínmű. Csütörtökön (a bérlet kezdete): Carmen, opera. A-bérlet 1. szám.

Pénteken: Carmen, opera. B-bérlet 1. szám.

Szombaton, diszeldadás Aigner Károly dr. főispán beiktatása alkalmával: I. Magyarokhoz, költemény, írta Pintér Imre, szavalja Étsy Emilia. II. A király házassodik, vigjáték. C-bérlet 1. szám.

Vasárnap délután: Leányvásár, operett. Este: Tul a nagy Krivánon, dalosjáték. (Bérletszünetben.)

Felhő Klári. Ez a népszínmű nem a mi kedvünkre való. A Felhő Klári nem annak a népek a tükrét mutatja, amely a szántóföldeken és a műhelyekben dolgozik. A szenvedély jogát követelő Eva, a régi szerető földűje Felhő Klári családi tüzhelyét. A férfi gyilkos golyóval tud csak véget vetni a tragikus dilemmának: izzó szenvedélyét kövesse-e, amely mámorba fojt mindent, vagy az esküvel fogadott hűséget, amely gyarapodó, de színelő és farizeuskodó életet kínál föl részére. E cselekmény köré illeszkednek mozaikszerűen a „nép köréből ellesett” jelenetek: a leánykérés, a széptevés, pletykázkodás és a — cigány.

Igen, a három szál cigány, akik közül az egyik hiába futja a klarinétot, mert a zenekarban nem volt viszhangja. Ez azonban nem a legnagyobb baj. A fő hiba, azt hiszik, az, hogy a zenekar csonka és még nem eléggé figyelmeztet. Az előadásról is írunk? Ettől ez alkalommal fölmentjük magunkat. Mint mindennek, ennek is megvan bizonyára a maga oka.

A Széchenyi-Büffé

(Törvényszék palota mellett)
legalkalmasabb hely jó ozsonnákra, színházi vacsorákra. Legfinomabb italok, elsőrendű főlvágottak, csemege-szalonna, sajtok stb. dús választékban. Telefon 727.

Óráját és ékszerait

szakszerűen javítja a jóhírnevű,
elsőrendű nagy javítóműhely

Iritz József

műrás és ékszerész,
Dagonios-tér II. sz. a.

A Brauswetter-cégnél volt 10 évig elsőrendű szakmunkása. Ajánlja pontosan beszabályozott órát és modern ékszerraktárt. — Törött aranyat a legmagasabb árrban vesz.

Babós Árpád specialista MŰRÁS,
Szeged, Országn-u. 21.

Ora és ékszerraktára
és javító műhelye.

Törött aranyat legmagasabb napi áron vesz.

Veszünk sárga- és vörösrezt,
olmot és cink hulladékot

a legmagasabb napi árrban.

STERN ÉS RÓTH

ócskavas- és fémkereskedők Szeged,
Mars-tér I. sz. Telefonszám 10-66.

MOZI.

x Átkos szerelem című izgalmas és dekuszító ötfelvonásos drámát hoz kedden az Uránia-színház. A főszerepet Elie Richter játssza.

x Henny Porten-vigjáték és Corvin-film Korzó-moziban. Kedden és szerdán két nagyszerű filmet mutat be egy előadókörében a Korzó-mozi. Az egyik: „Elő a Hannát, aztán a Pannát”, egy négyfelvonásos kacagtató vigjáték, melynek főszerepét Henny Porten alakítja utólréhetetlen művészettel. A másik film címe: „Sárga árnyék”, a Corvin filmgyári mesterműve. A Sárga árnyék témája az amerikai milliárdosok életéből van merítve és oly bravúrosan földolgozva, ahogy magyar film eddig még nem volt. A főszerepeket Almássy Sári, Lukács Pál, Fenyvessy Emil és Z. Molnár László játssza. Előadások kezdete fél 5, 7 és egy negyed 10 órakor.

x A Belvárosi moziban telt ház gyönyörű ködött minden előadáson az „Aranypille” bámulatosan nagy és újszerű mutatványában, az izgalmas jelenetek és hajszál sorozatában Pearl White minden eddigi alakítását messze túlszárnyaló grandiózus játékában. A film még kedden, szerdán és csütörtökön lesz műsoron.

SZAKMOZGALOM.

Munkásotthon építési alap: 350.— K.

A MUNKÁSOTTHONT ÉPÍTŐ BIZOTTSÁG f. hó 22-én, szerdán este 7 órakor a Kis-kaszinóban ülést tart. A bizottsági tagok pontos megjelölését kéri a vezetőség.

A vas- és fém munkások szövetségének helyi csoportja fölkéri a tagdíjakkal hátralékos tagokat, hogy a hátralék rendezése iránt 8 napon belül intézkedjenek, mert ellenkező esetben a tagok sorából töröltetn fognak. A vezetőség.

A husipari munkások helyi csoportja értesíti a tagokat, hogy a befizetési pénztári órák a Kis-kaszinóban (Maros-utca 4. szám alatt) a következő napokon tartatnak: pénteken, szombaton és vasárnap délután 4-től 5 óráig.

Keddi gyűlés.

Textilmunkások és munkások bizalmi ülése d. u. fél 6 órakor a Kis-kaszinóban.

Nyom. Burkus András könyvnyomdájában Szeged, Madách-utca és Vidra-utca sarok.

Elsőrendű homoki burgonya,

télre is eltehető, nagyobb mennyiségben is kapható LÉVAY-nál Tisza Lajos-körut 36.